

Plenarhandling

B9-0389/2020 }
B9-0390/2020 }
B9-0391/2020 }
B9-0392/2020 }
B9-0393/2020 } RC1

25.11.2020

GEMENSAMT FÖRSLAG TILL RESOLUTION

i enlighet med artiklarna 144.5 och 132.4 i arbetsordningen

som ersätter resolutionsförslagen från följande grupper:

B9-0389/2020 (Verts/ALE)

B9-0390/2020 (S&D)

B9-0391/2020 (ECR)

B9-0392/2020 (Renew)

B9-0393/2020 (PPE)

om de fortsatta människorättskränkningarna i Belarus, särskilt mordet på
Raman Bandarenka
(2020/2882(RSP))

**Michael Gahler, Miriam Lexmann, Željana Zovko, David McAllister,
Isabel Wiseler-Lima, Sandra Kalniete, Andrzej Halicki, Andrius Kubilius,
Jerzy Buzek, Loránt Vincze, Antonio López-Istúriz White,
Tomáš Zdechovský, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Inese Vaidere,
Vangelis Meimarakis, Krzysztof Hetman, Romana Tomc,
Magdalena Adamowicz, Ivan Štefanec, Maria Walsh, Adam Jarubas,
Benoît Lutgen, Eva Maydell, Jiří Pospíšil, Stanislav Polčák,**

RC\1219226SV.docx

PE661.511v01-00 }
PE661.512v01-00 }
PE661.513v01-00 }
PE661.514v01-00 }
PE661.515v01-00 } RC1

**Stelios Kypouropoulos, David Lega, Michaela Šojdrová, Paulo Rangel,
Vladimír Bilčík, Arba Kokalari, Ioan-Rareş Bogdan**

för PPE-gruppen

Kati Piri, Robert Biedroń

för S&D-gruppen

Petras Auštrevičius, Andrus Ansip, Izaskun Bilbao Barandica,

Katalin Cseh, Bernard Guetta, Svenja Hahn, Karin Karlsbro,

Moritz Körner, Javier Nart, María Soraya Rodríguez Ramos,

Nicolae Ştefănuţă, Ramona Strugariu, Hilde Vautmans

för Renew-gruppen

Viola Von Cramon-Taubadel, Hannah Neumann

för Verts/ALE-gruppen

Anna Fotyga, Raffaele Fitto, Charlie Weimers, Angel Dzhambazki,

Jacek Saryusz-Wolski, Assita Kanko, Adam Bielan, Elżbieta Kruk,

Alexandr Vondra, Veronika Vrecionová, Ruža Tomašić, Jan Zahradil,

Eugen Jurzyca, Joanna Kopcińska, Evžen Tošenovský,

Witold Jan Waszczykowski, Jadwiga Wiśniewska

för ECR-gruppen

Nikolaj Villumsen, Helmut Scholz, Martina Michels,

Fabio Massimo Castaldo, Cornelia Ernst, Silvia Modig

Europaparlamentets resolution om de fortsatta människorättskränkningarna i Belarus, särskilt mordet på Raman Bandarenka (2020/2882(RSP))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av sina tidigare resolutioner om Belarus, särskilt resolutionerna av den 17 september 2020 om situationen i Belarus¹, av den 4 oktober 2018 om försämringen av mediefriheten i Vitryssland, särskilt fallet Charta 97², av den 19 april 2018 om Vitryssland³, av den 6 april 2017 om situationen i Vitryssland⁴ och av den 24 november 2016 om situationen i Vitryssland⁵,
- med beaktande av sin rekommendation av den 21 oktober 2020 till rådet, kommissionen och vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik avseende förbindelserna med Belarus⁶,
- med beaktande av Europaparlamentets Sacharovpris för tankefrihet 2020, som tilldelades den demokratiska oppositionen i Belarus den 22 oktober 2020,
- med beaktande av uttalandet från Europaparlamentets talman den 13 augusti 2020 och uttalandet från ledarna för de fem politiska grupperna den 17 augusti 2020 om situationen i Belarus efter det så kallade presidentvalet den 9 augusti 2020,
- med beaktande av Europeiska rådets slutsatser av den 1 oktober 2020 och av den 16 oktober 2020 samt rådets slutsatser om Belarus av den 12 oktober 2020,
- med beaktande av Europeiska rådets beslut av den 6 november 2020 om att lägga till 15 företrädare för de belarusiska myndigheterna, däribland Aljaksandr Lukasjenka, till förteckningen över personer som omfattas av sanktioner, vilket innebär att sammanlagt 59 belarusier nu omfattas av reseförbud och frysning av tillgångar,
- med beaktande av rådets beslut av den 17 februari 2020 om att förlänga 2004 års EU-vapenembargo mot vapen och utrustning som kan användas för internt förtryck i Belarus⁷,
- med beaktande av de viktigaste resultaten från det extra mötet i rådet (utrikes frågor) den 14 augusti 2020 och slutsatserna av den 19 augusti 2020 från Europeiska rådets ordförande om situationen i Belarus efter presidentvalet den 9 augusti 2020,
- med beaktande av den senaste tidens många förklaringar och uttalanden om Belarus från vice ordföranden/den höga representanten, särskilt av den 11 augusti 2020 och den

¹ Antagna texter, P9_TA(2020)0231.

² EUT C 11, 13.1.2020, s. 18.

³ EUT C 390, 18.11.2019, s. 100.

⁴ EUT C 298, 23.8.2018, s. 60.

⁵ EUT C 224, 27.6.2018, s. 135.

⁶ Antagna texter, P9_TA(2020)0280.

⁷ EUT L 45, 18.2.2020, s. 3.

17 augusti 2020, samt tidigare uttalanden från Europeiska utrikestjänstens talesperson om tillämpningen av dödsstraffet i Belarus, i synnerhet uttalandet av den 13 november 2020 om Raman Bandarenkas död,

- med beaktande av uttalandet från vice ordföranden/den höga representanten av den 7 september 2020 om godtyckliga och oförklarade gripanden och frihetsberövanden av politiska skäl samt den höga representantens förklaring, på Europeiska unionens vägnar, av den 11 september 2020 om upptrappningen av våldet och hoten mot medlemmar av samordningsrådet,
- med beaktande av det gemensamma uttalandet av den 17 november 2020 från EU:s delegation i Belarus, på vägnar av de EU-medlemsstater som har representation i Minsk, den brittiska ambassaden, Schweiz ambassad samt Förenta staternas ambassad om den försämrade människorättssituationen i Belarus,
- med beaktande av FN:s uttalanden om situationen i Belarus, särskilt uttalandena från FN:s särskilda rapportörer för mänskliga rättigheter av den 13 augusti 2020 och den 19 november 2020 och från talespersonen för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter av den 21 augusti 2020, den 11 september 2020 och den 13 november 2020, samt uttalandena under den brådskande debatten om människorättssituationen vid människorättsrådets 45:e sammanträde den 18 september 2020,
- med beaktande av rapporten från FN:s särskilda rapportör om människorättssituationen i Belarus av den 17 juli 2020 samt resolutionen av den 17 september 2020 från FN:s råd för mänskliga rättigheter om människorättssituationen i Belarus inför och efter presidentvalet 2020,
- med beaktande av rapporten av den 5 november 2020 från rapportören för Moskvamekanismen inom ramen för Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) om påstådda människorättskränkningar i samband med presidentvalet den 9 augusti 2020 i Belarus,
- med beaktande av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och av alla människorättskonventioner som Belarus är part i,
- med beaktande av artiklarna 144.5 och 132.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:
 - A. Fredliga protester och strejker av aldrig tidigare skådat slag pågår alltjämt i Belarus över 100 dagar efter att de inleddes. Detta visar på hur omfattande missnöjet och mobiliseringen i det belarusiska samhället är efter den massiva förfalskning av valresultatet och de människorättskränkningar som landets enväldiga regim gjort sig skyldig till. De ihållande protesterna kulminerar på helgerna med s.k. enighetsmarscher. Protesterna är av en omfattning som aldrig tidigare skådats i den belarusiska historien med hundratusentals deltagare.
 - B. De belarusiska myndigheterna har reagerat på de legitima och fredliga protesterna med våld, repression, systematiska hot, trakasserier, inskränkningar av grundläggande friheter och omänsklig behandling såsom tortyr och sexuellt våld mot människor som

frihetsberövats under protesterna, däribland människorättsförsvarare. Människorättsförsvarare har dokumenterat över 500 fall av tortyr och misshandel. Flera människor saknas eller har påträffats döda, bland andra Aljaksandr Tarajkouski, Kanstantsin Sjysjmakou, Artsjom Parukou, Aljaksandr Vichor och Henadz Sjutau. Belarus är det enda land i Europa som fortfarande verkställer dödsstraff.

- C. Över 25 000 belarusier beräknas ha frihetsberövats vid något tillfälle för att ha protesterat mot regimen, både före och efter valet den 9 augusti 2020, däribland äldre, kvinnor och barn. Senast frihetsberövades över 1 000 människor under fredliga protester den 8 och 15 november 2020. Det finns över 125 politiska fångar i Belarus.
- D. Raman Bandarenka, en 31-årig konstlärare, blev kvällen den 11 november 2020 brutalt slagen av en grupp civilklädda maskerade män som enligt uppgift hade nära kopplingar till Lukasjenkas regim. Slagen mot Bandarenka fortsatte i häktet, och efter två timmar fördes han med skador i huvudet till sjukhus där han avled dagen därpå. Myndigheterna försöker fly undan sitt ansvar genom att hävda att Raman Bandarenka blev slagen av ”bekymrade medborgare” och genom att åtala de båda personer, en läkare och en journalist, som slog larm om händelsen.
- E. De belarusiska myndigheterna underlät att vidta de omedelbara åtgärder som krävs enligt lag för att utreda brottet, och över 1 100 människor som hedrade Bandarenkas minne frihetsberövades runt om i Belarus de efterföljande dagarna. Företrädare för den ortodoxa och katolska kyrkan blev av Belarus undersökningskommitté underrättade om att de bröt mot lagen när de fördömde säkerhetsstyrkornas förstörelse av Raman Bandarenkas minnesplats.
- F. Den 12 oktober 2020 tillkännagav det belarusiska inrikesministeriet i ett meddelande att man är beredd att använda skarp ammunition mot demonstranterna. Myndigheterna använde chockgranater och pepparspray, avfyra gummikulor direkt mot människor och sköt upp i luften vid flera protester. Ständiga transport- och kommunikationshinder, i synnerhet restriktioner i internetillgången, används som ett sätt att förhindra och skingra protester.
- G. De belarusiska myndigheterna fortsätter med sina våldsamma tillslag mot oberoende belarusiska reportrar och medborgarjournalister och ägnar sig åt att medvetet försöka hindra objektiv rapportering. Enbart den 15 november 2020 greps 23 journalister som rapporterade från protesterna till minne av Raman Bandarenka i olika belarusiska städer. Utländska medier och journalister får inte resa in i Belarus.
- H. Belarusiska barn utsätts för repression när deras föräldrar hotas med att förlora vårdnaden på grund av sitt deltagande i protesterna.
- I. EU har infört sanktioner mot 40 personer som bär ansvaret för våld, repression och förfalskning av valresultatet i Belarus. Den 6 november 2020 beslutade Europeiska rådet att lägga till 15 företrädare för de belarusiska myndigheterna, däribland president Aljaksandr Lukasjenka och hans son, till förteckningen över personer som omfattas av sanktioner. Ytterligare sanktioner mot personer och företag är

under förberedelse. Kärnkraftverket i Astravjets startade sin elproduktion den 3 november 2020, med nya frågetecken kring säkerheten.

- J. De belarusiska myndigheterna har hittills underlåtit att utreda rapporter om polisbrutalitet, och straffriheten för människorättskränkningar är alltfjämt utbredd. Frånvaron av rättsstatliga principer är ett hinder för offrens rätt till en rättvis rättegång.
1. Europaparlamentet fördömer i skarpast möjliga ordalag mordet på Raman Bandarenka och uttrycker sitt deltagande med hans familj och med alla familjer som förlorat anhöriga till följd av Lukasjenkaregimems repression.
 2. Europaparlamentet kräver skyndsamma, grundliga, opartiska och oberoende utredningar av Raman Bandarenkas död och av de protestrelaterade dödsfallen i fallen Aljaksandr Tarajkouski, Aljaksandr Vikhor, Artsiom Parukou, Henadz Sjutou och Kanstantsin Sjysjmakou.
 3. Europaparlamentet upprepar sitt stöd till de belarusiska demonstranterna i deras krav på frihet, demokrati, värdighet och rätten att själva välja sitt öde. Parlamentet fördömer de fortsatta människorättskränkningarna, hoten och den oproportionerliga användningen av våld mot fredliga demonstranter.
 4. Europaparlamentet uppmanar med kraft de belarusiska myndigheterna att upphöra med alla former av våld, misshandel, könsrelaterat våld och tortyr mot landets medborgare och fångar, att bevilja dem tillgång till medicinsk och juridisk rådgivning och att omedelbart och villkorslöst frige alla personer som sitter godtyckligt frihetsberövade, bland annat för att ha deltagit i protesterna mot valresultatet eller mot myndigheternas våld eller för att ha uttryckt sitt stöd för dessa protester.
 5. Europaparlamentet fördömer kraftfullt allt bruk av hot, trakasserier, godtyckliga gripanden och frihetsberövanden samt misshandel mot medborgare och fördömer människorättskränkningar som begås av eller för de statliga myndigheterna i Belarus. Parlamentet kräver ett omedelbart slut på alla former av trakasserier av medborgare, såsom avsked av anställda eller studenter som deltagit i strejker eller protester, indragning av journalistackreditering, avbrott i samhällsservice som vatten- och elförsörjning i bestraffningssyfte, berövande av vårdnaden om barn, blockering av privata bankkonton och nedsläckning av internet.
 6. Europaparlamentet uppmanar alla anställda vid de brottsbekämpande myndigheterna i Belarus och alla som verkar för de belarusiska myndigheternas räkning att omedelbart sluta använda våld mot civila och att avstå från att verkställa kriminella order och instruktioner om oproportionerlig maktutövning, våld, tortyr och misshandel av medborgare. Parlamentet vill att det införs en särskild definition av tortyr i Belarus strafflag i linje med internationella människorättsnormer, liksom lagändringar för att kriminalisera påtvingade försvinnanden.
 7. Europaparlamentet fördömer myndigheternas totala ovilja att utreda några fall av misshandel och tortyr från brottsbekämpande tjänstemäns sida och att samtidigt inleda brottsutredningar mot fredliga demonstranter. Parlamentet understryker att detta vittnar

om en avsiktlig och systematisk repressions- och straffrihetspolitik som ytterligare accentueras av att polis och särskilda säkerhetsstyrkor som varit inblandade fortsätter att ta emot högsta tänkbara hedersbetygelser för sitt deltagande i förbrytelserna mot folket.

8. Europaparlamentet förkastar resultatet av det så kallade presidentvalet den 9 augusti 2020 och uttrycker sitt entydiga stöd för det belarusiska folket i dess legitima krav på ett omedelbart slut på den auktoritära repressionen, respekt för grundläggande friheter och mänskliga rättigheter, demokratisk representation och politiskt deltagande samt nya, fria och rättvisa val i enlighet med internationella normer och med OSSE:s kontor för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter (ODIHR) som valobservatör.
9. Europaparlamentet uppmanar alla företag med verksamhet i Belarus att uppvisa särskild aktsamhet och ta sitt ansvar för att respektera de mänskliga rättigheterna i enlighet med FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter.
10. Europaparlamentet insisterar på att medborgarnas rätt till mötes-, förenings-, yttrande- och åsiktsfrihet samt mediefriheten måste säkerställas och att de rättsliga och praktiska hinder som begränsar dessa friheter därför måste upphävas.
11. Europaparlamentet upprepar betydelsen av att upprätta rättsstatliga principer för att respektera grundläggande friheter och mänskliga rättigheter samt betydelsen av ett fungerande, oberoende rättsväsen för att säkra rätten till advokat, rättvis rättegång och rättslig prövning.
12. Europaparlamentet fördömer skarpt den fortsatta tillämpningen av dödsstraffet och kräver ett omedelbart och permanent avskaffande av det samt, i avvaktan på detta, ett moratorium för dödsstraffet och en verklig rätt att överklaga dödsdomar.
13. Europaparlamentet uppmanar EU och ge stöd åt en internationell utredning av brott som Lukasjenkaregimen begått mot det belarusiska folket. Parlamentet anser att utredningen bör understödjas av inrättandet av ett centrum för bevisinsamling och en EU-arbetsgrupp med internationella rättsexperter som ska bistå vid framtida internationella utredningar. Parlamentet uppmanar kommissionen, medlemsstaterna och utrikestjänsten att fullt ut stödja de insatser som görs av FN:s råd för mänskliga rättigheter och OSSE:s Moskvamekanism samt människorättsförsvarare och civilsamhälle för att se till att människorättskränkningar dokumenteras och anmäls och att det därefter utkrävs ansvar samt rättvisa för offren.
14. Europaparlamentet fördömer den belarusiska nationalförsamlingens åtgärder när den fråntar medborgare deras medborgarskap av politiska skäl.
15. Europaparlamentet fördömer tillslagen mot kvinnliga människorättsförsvarare, särskilt gripandet av Marfa Rabkova och Marina Kostyljantjenka från människorättscentrumet Viasna, och kräver ett omedelbart slut på könsrelaterade trakasserier av kvinnliga aktivister.

16. Europaparlamentet anser att utdelningen av 2020 års Sacharovpris för tankefrihet till den demokratiska oppositionen i Belarus tills vidare kan ske i form av en ceremoni på distans på grund av pandemin. Parlamentet framhåller dock att en fysisk ceremoni bör anordnas så snart situationen medger det.
17. Europaparlamentet poängterar att de åtgärder som EU och dess medlemsstater vidtagit mot Lukasjenka hittills har varit otillräckliga, och välkomnar rådets beslut att arbeta på ett tredje paket med sanktioner mot företag och oligarker med kopplingar till Lukasjenkaregimen. Parlamentet begär en trovärdig utvidgning av EU:s sanktionsförteckning.
18. Europaparlamentet är positivt till att omedelbart inleda ett undersökningsuppdrag i Vilnius och Warszawa och att sätta sig i förbindelse med den belarusiska oppositionen för att utforska möjlig verksamhet för medling och demokratistöd. Parlamentet understryker behovet av ytterligare medling och demokratistöd, såsom ett högnivåuppdrag som uppföljning till undersökningsuppdraget.
19. Europaparlamentet vill se en omedelbar frysning av alla överföringar av EU-medel, bl.a. lån från Europeiska investeringsbanken och Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling, till den nuvarande belarusiska regeringen och till statskontrollerade projekt. Parlamentet uppmanar utrikestjänsten att ställa in förhandlingarna om prioriteringarna för partnerskapet mellan EU och Belarus till dess att ett fritt och rättvist presidentval har ägt rum.
20. Europaparlamentet uppmanar EU och medlemsstaterna att öka biståndet till det belarusiska civilsamhället och att stärka EU:s förbindelser med och stöd till oberoende civilsamhällesorganisationer, människorättsförsvarare och oberoende journalister, särskilt frihetsberövade sådana, genom att övervaka deras rättegångar. Parlamentet uppmanar kommissionen att snarast inrätta ett stipendieprogram för studenter och forskare som har blivit avregistrerade från belarusiska universitet på grund av sin demokrativänliga hållning. Parlamentet uppmanar kommissionen att inleda ett riktat EU-stödprogram för att hjälpa offren för politiskt förtryck och polisvåld.
21. Europaparlamentet fördömer utvisningen av europeiska diplomater från Belarus och uppmanar EU och medlemsstaterna att överväga att sänka nivån på sina diplomatiska förbindelser med landet.
22. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att genomföra rekommendationerna från rapportören för OSSE:s Moskvamekanism när det gäller beviljande av asyl vid förföljelse som omfattas av Genèvekonventionen. Parlamentet uppmanar i detta sammanhang medlemsstaterna att ytterligare underlätta viseringsförfarandet för dem som flyr Belarus av politiska skäl samt att ge det stöd och den hjälp som de själva och deras familjer behöver.
23. Europaparlamentet fördömer stängningen av medier och strypningen av internettillgången, spridningen av desinformation samt misshandeln, gripandena och hoten riktade mot journalister och bloggare. Parlamentet understryker det belarusiska folkets rätt att få obehindrad gång till information. Parlamentet uppmanar EU att

utnyttja sina instrument för att stödja medier och journalister som utsätts för regimens repression.

24. Europaparlamentet insisterar på att belarusiska arbetstagare måste kunna utöva sin rätt att strejka fredligt utan risk för uppsägning, gripande eller andra repressalier.
25. Europaparlamentet uppmanar på nytt rådet och kommissionen att utan ytterligare dröjsmål fastställa heltäckande, effektiva och tidsmässigt välavvägda EU-omfattande restriktiva åtgärder – en ”europeisk Magnitskijlag” – som skulle göra det möjligt att rikta åtgärder mot alla personer samt statliga och icke-statliga aktörer och andra som bär ansvaret för eller är inblandade i grova människorättskränkningar, övergrepp och korruption.
26. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, medlemsstaternas regeringar och parlament, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa samt myndigheterna i Belarus.